

ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Πρόλογος

Η πρόσβαση όλων των πολιτών σε δημόσιες υπηρεσίες υψηλής ποιότητας βρίσκεται στην καρδιά του ευρωπαϊκού οράματος για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας. Εάν η ΕΕ μπορέσει να εξασφαλίσει ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες, θα αποδείξει περίτρανα τι μπορεί να σημαίνει στην πράξη η “Ευρώπη των πολιτών”.

Τα τελευταία χρόνια, πολλοί Ευρωπαίοι έχουν αρχίσει να εκφράζουν αμφιβολίες σχετικά με τη φύση και τον σκοπό της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Θέλουν να γνωρίζουν εάν το ευρωπαϊκό όραμα υπερβαίνει τα όρια μιας κοινής εσωτερικής αγοράς και ανησυχούν μήπως η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί απειλή για την εθνική, περιφερειακή ή τοπική αυτονομία. Σε ό,τι αφορά μάλιστα τις δημόσιες υπηρεσίες, οι φόβοι αυτοί δεν είναι εντελώς αβάσιμοι.

Η ΕΕ δεν διαθέτει σαφές νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες υπηρεσίες· διαθέτει, όμως, εξαιρετικά λεπτομερή νομοθεσία και διατάξεις εντός των συνθηκών σχετικά με την εσωτερική αγορά. Ως εκ τούτου, όταν προκύπτουν ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή των ευρωπαϊκών κανόνων για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις κ.λπ. στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών, οι αποφάσεις της Επιτροπής και του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθοδηγούνται από τις αρχές της εσωτερικής αγοράς.

Σε μια Ευρώπη των πολιτών, οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον, όχι την ελεύθερη αγορά. Και οι δημόσιες αρχές –στο εθνικό, το περιφερειακό ή το τοπικό επίπεδο– πρέπει να είναι ελεύθερες να οργανώνουν τις δημόσιες υπηρεσίες με τον τρόπο που οι ίδιες θεωρούν προσφορότερο για τους δικούς τους πολίτες. Για να επιτευχθεί όμως αυτό και για να εμπεδωθεί η νομική ασφάλεια για τις δημόσιες αρχές, τους παρόχους δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών και τους πολίτες, χρειάζεται ένα σαφές νομικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το οποίο θα ορίζει τη σχέση μεταξύ της παροχής μιας δημόσιας υπηρεσίας και των κανόνων της εσωτερικής αγοράς.

Για τον λόγο αυτόν, η ομάδα ΕΣΚ υποβάλλει την παρούσα πρόταση για μια ευρωπαϊκή οδηγία-πλαίσιο σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος. Βάσει της παρούσας πρότασης θα εγκαινιάσουμε έναν δημόσιο διάλογο με τους παρόχους υπηρεσιών, τις δημόσιες αρχές, τις οργανώσεις πολιτών και όλους όσοι συμμερίζονται το όραμά μας για μια Ευρώπη που δεν είναι απλώς μια αγορά, για μια Ευρώπη όπου οι ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας, για μια Ευρώπη όπου ανθεί η ποικιλομορφία και διαφυλάσσεται η τοπική αυτονομία. Στόχος μας είναι να οικοδομήσουμε μια συμμαχία ευρωπαϊκών φωνών τις οποίες η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα υποχρεωθούν να ακούσουν. Εάν συμμερίζεστε το όραμά μας, σας καλούμε να στηρίξετε την εκστρατεία μας αυτή. Μπορείτε να κάνετε το πρώτο βήμα επικοινωνώντας μαζί μας στην ηλεκτρονική μας διεύθυνση PSE.publicservices@europarl.europa.eu.

Martin Schulz

Πρόεδρος της ομάδας ΕΣΚ
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Harlem Désir

Αντιπρόεδρος της ομάδας ΕΣΚ
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η ομάδα του ΕΣΚ θα ήθελε να ευχαριστήσει τους ακόλουθους εμπειρογνώμονες, τις ακόλουθες οργανώσεις και τα ακόλουθα μέλη της Σοσιαλιστικής Ομάδας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την πολύτιμη συμβολή και συνεργασία τους κατά την προετοιμασία του παρόντος εγγράφου

- τον καθηγητή κ. Stéphane Rodrigues, καθηγητή του Πανεπιστημίου Paris I και δικηγόρο στο δικηγορικό γραφείο Lallemand & Legros
 - τον κ. Jean-François Auby, νομικό σύμβουλο για τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες (Γαλλία)
 - τον κ. Per Klok, ανώτερο διεθνή σύμβουλο της Δανικής Συνομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (Δανία)
 - τον κ. Jens Lattmann, νομικό σύμβουλο της γερμανικής Οργάνωσης Τοπικών Κυβερνήσεων (Γερμανία)
 - τον καθηγητή κ. Giuseppe Pericu, νομικό, δήμαρχο της Γένοβας (Ιταλία)
-
- την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
 - την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
 - την Επιτροπή των Περιφερειών
 - την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Δημοσιούπαλληλικών Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (EPSU)
 - το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρήσεων με Δημόσια Συμμετοχή και Επιχειρήσεων Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (CEEP)
 - το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR)
 - την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Συνδέσμου για τις Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας (CELSIG)
 - το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία (CIRIEC)
-
- Ieke van den Burg, MEP
 - Harlem Désir, MEP
 - Proinsias de Rossa, MEP
 - Mia de Vits, MEP
 - Evelyne Gebhardt, MEP
 - Robert Goebbels, MEP
 - Edit Herczog, MEP
 - Stephen Hughes, MEP
 - Bernhard Rapkay, MEP
 - Poul Nyrup Rasmussen, MEP
 - Gilles Savary, MEP
 - Hannes Swoboda, MEP
 - Bernadette Vergnaud, MEP
 - Barbara Weiler, MEP

Εισαγωγή

Οι Ευρωπαίοι Σοσιαλιστές υπέρ ενός ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για τις δημόσιες υπηρεσίες

Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες αποτελεί βασικό πολιτικό ζήτημα. Τα καλά σχολεία και τα καλά νοσοκομεία, το καθαρό νερό και οι ασφαλείς και αξιόπιστες μεταφορές και πηγές ενέργειας, επί παραδείγματι, αποτελούν, για τους περισσότερους, βασικές συνιστώσες μιας καλής ποιότητας ζωής. Σήμερα, η ομάδα ΕΣΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ζητεί την ανάληψη δράσης για τη διασφάλιση και την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η σημασία των δημόσιων υπηρεσιών

Οι δημόσιες υπηρεσίες δεν αποτελούν μόνο απαραίτητο στοιχείο της ποιότητας ζωής των πολιτών. Διαδραματίζουν, επίσης, βασικό ρόλο στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας, της ναυαρχίδας της ΕΕ, η οποία έχει στόχο την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του ευρωπαϊκού κοινωνικού και οικονομικού μοντέλου για τη δημιουργία της πιο δυναμικής, συνεκτικής και αειφόρου οικονομίας στον κόσμο. Οι ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της οικονομικής στασιμότητας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της απομόνωσης, να ενισχύσουν την κοινωνική και εδαφική συνοχή και να βελτιώσουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την εξωτερική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

Οι υψηλής ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες –ανοικτές και διαφανείς, με ισότιμη πρόσβαση για όλους– αποτελούν, ως εκ τούτου, ουσιαστικές συνιστώσες του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Οι δυνάμεις της αγοράς δεν μπορούν να διασφαλίσουν από μόνες τους τις δημόσιες υπηρεσίες που χρειαζόμαστε. Για τον λόγο αυτόν, οι δημόσιες αρχές σε κάθε επίπεδο ασχολούνται ενεργά με την παροχή, τη ρύθμιση, την οργάνωση ή –σε ποικίλους βαθμούς– τη χρηματοδότηση ή τη στήριξη των υπηρεσιών αυτών. Η παροχή των εν λόγω υπηρεσιών δεν αποτελεί αρμοδιότητα της ΕΕ· είναι, όμως, επιτακτική η ανάγκη να δημιουργηθεί ένα νομικό πλαίσιο από την ΕΕ, το οποίο θα επιτρέπει στις δημόσιες αρχές κάθε επιπέδου να φροντίζουν εκείνες για τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος κατά την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Η ΕΕ μπορεί, επίσης, να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην καθιέρωση επαρκών πανευρωπαϊκών προτύπων, καθιστώντας τις καλές δημόσιες υπηρεσίες απτή έκφραση της ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

Διαφορετικές εθνικές παραδόσεις

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες θεωρούνται ουσιαστικό στοιχείο μιας πολιτισμένης κοινωνίας. Ωστόσο, οι εθνικές παραδόσεις –τι παρέχεται, πώς και από ποιον– ποικίλλουν σημαντικά, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται παρεξηγήσεις και σύγχυση σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο της έννοιας “δημόσιες υπηρεσίες” και να επικρατεί μια διστακτικότητα που αναστέλλει κάθε προσπάθεια να αναπτυχθούν κοινά ευρωπαϊκά κριτήρια και κατευθυντήριες γραμμές.

Για τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, η αυτονομία τους να καθορίζουν τις δικές τους πολιτικές για τους δικούς τους πολίτες με τον δικό τους τρόπο αποτελεί δικαίωμα που δεν επιθυμούν να απεμπολήσουν. Ωστόσο, στην πράξη βρίσκονται συχνά αντιμέτωπες με παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που αποφαίνονται επί της συμμόρφωσης των δραστηριοτήτων τους με τους κοινοτικούς κανόνες για την εσωτερική αγορά, χαρακτηρίζοντας, επί παραδείγματι, τη διασταυρούμενη επιδότηση αντίθετη προς τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, επιβάλλοντας αυστηρές υποχρεώσεις για τις δημόσιες συμβάσεις, ή θεωρώντας ότι ορισμένες υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας αποτελούν εμπόδιο στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά. Η εμπειρία αυτή έχει δείξει ότι δεν

διαθέτουμε ούτε αποτελεσματικές εγγυήσεις για την τοπική αυτονομία, ούτε τη νομική ασφάλεια την οποία χρειάζονται οι πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών, οι δημόσιοι φορείς, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και οι χρήστες των υπηρεσιών. Αυτά είναι τα βασικά προβλήματα στα οποία πρέπει να επικεντρωθεί μια ευρωπαϊκή οδηγία πλαίσιο.

Τι είναι οι δημόσιες υπηρεσίες; Αντιμέτωποι στον κανόνα και την ερμηνεία των λέξεων

Οι άνθρωποι δεν αντιλαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο τον όρο “δημόσιες υπηρεσίες”. Ορισμένοι θεωρούν ως δημόσιες υπηρεσίες αυτές που παρέχονται ή χρηματοδοτούνται από τον δημόσιο τομέα. Για άλλους, το βασικό κριτήριο είναι εάν παρέχονται “υπέρ του δημόσιου συμφέροντος”. Και πρόκειται για δύο μόνον από τους πολυάριθμους ορισμούς που έχουν δοθεί στο πλαίσιο της περίπλοκης συζήτησης για το θέμα αυτό.

Στην πρόταση της ομάδας ΕΣΚ για ένα νομικό πλαίσιο, κάνουμε λόγο για “**υπηρεσίες κοινής ωφελείας**” (ΥΚΩ, χάριν συντομίας), διότι μας ενδιαφέρουν οι υπηρεσίες των οποίων η διαθεσιμότητα, η ποιότητα και η προσβασιμότητα εξυπηρετούν το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον, ανεξαρτήτως του εάν παρέχονται από τον δημόσιο τομέα. Και σύμφωνα με το άρθρο 16 της Συνθήκης ΕΕ, κάνουμε επίσης λόγο για “**υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος**” (ΥΓΟΣ), τις οποίες αφορούν συνήθως περισσότερο οι κοινοτικοί νόμοι για την εσωτερική αγορά.

Στόχος του άρθρου 16 είναι να διακρίνει τις υπηρεσίες εκείνες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, λόγω του οικονομικού χαρακτήρα τους, από τις μη οικονομικές υπηρεσίες. Οι μη οικονομικές υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων, επί παραδείγματι, η αστυνόμευση και η διοίκηση της δικαιοσύνης, θεωρούνται τομείς που εμπíπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών και περιφερειακών κυβερνήσεων και επί των οποίων η ΕΕ δεν έχει λόγο. Δυστυχώς, η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία δεν παρέχει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τους τρόπους διάκρισης μεταξύ των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και των λοιπών υπηρεσιών, γεγονός που σημαίνει ότι δεν είναι σαφές, σε ορισμένες περιπτώσεις, εάν και σε ποιον βαθμό ισχύουν οι κοινοτικοί κανόνες για την ενιαία αγορά.

Στόχος της κοινοτικής οδηγίας-πλαίσιο πρέπει να είναι η αποσαφήνιση της κατάστασης, προκειμένου **να εξασφαλιστεί η τοπική αυτονομία και η αρχή της επικουρικότητας**, καθορίζοντας τη σχέση μεταξύ, αφενός, των κανόνων για την ενιαία αγορά και, αφετέρου, της εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος με την παροχή των υπηρεσιών κοινής ωφελείας που έχουν σαφή οικονομική διάσταση και θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Ακολουθώντας την ορολογία της Συνθήκης, θα αποκαλέσουμε τις υπηρεσίες αυτές υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Σύγκριση και αβεβαιότητα

Η προτεινόμενη συνταγματική συνθήκη θα παρείχε, με την επικύρωσή της, συνταγματικές εγγυήσεις για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας. Αντιθέτως, σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει μια εκτενέστατη σειρά νόμων που έχουν συσσωρευτεί με τα χρόνια και προκαλούν σοβαρή αβεβαιότητα σε πρακτικό επίπεδο, διότι, ενώ υπάρχει λεπτομερής κοινοτική νομοθεσία για την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων για την ενιαία αγορά¹, η Συνθήκη ορίζει μόνο κάποιες πολύ γενικές αρχές για τις δημόσιες υπηρεσίες.

Δεν είναι σαφές σε ποιον βαθμό οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας ή γενικού οικονομικού συμφέροντος καλύπτονται –επί παραδείγματι– από το δίκαιο του ανταγωνισμού, τη νομοθεσία για την ενιαία αγορά ή τους κανόνες για τη ρύθμιση των επιδοτήσεων ή το άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων. Ο νόμος εξελίσσεται ακολουθώντας τις –συχνά απρόβλεπτες– κατευθύνσεις που δίνουν οι αποφάσεις της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Εντωμεταξύ, για την απελευθέρωση των διαφόρων δικτύων δημόσιων υπηρεσιών με την πάροδο του χρόνου –όπως οι τηλεπικοινωνίες, οι ταχυδρομικές υπηρεσίες, η ενέργεια και οι σιδηρόδρομοι– έχουν εφαρμοστεί σε κάθε περίπτωση διαφορετικοί κανόνες, επιτείνοντας τη νομική πολυπλοκότητα και αβεβαιότητα.

Οι αποφάσεις δημοτικών συμβουλίων σχετικά την οργάνωση και την χρηματοδότηση έχουν τεθεί υπό αμφισβήτηση από διάφορες αποφάσεις του Δικαστηρίου. Τέτοια περίπτωση αποτέλεσε και η περίπτωση της εταιρείας λεωφορείων σε ένα γερμανικό καντόνι (απόφαση Altmark) καθώς και η περίπτωση των υπηρεσιών παροχής ενέργειας ή και δημοτικής θέρμανσης σε ορισμένες ιταλικές διοικητικές περιφέρειες (αποφάσεις Conane και Teckal). Η Επιτροπή, από την δική της πλευρά, έχει κινήσει διαδικασίες κατά διαφόρων κρατών μελών καταγγέλλοντας την διαχείριση μεγάλης ποικιλίας υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο, όπως υπηρεσιών σε μουσεία (στην Γερμανία), υπηρεσιών σχετικά με ασθενοφόρα (Τοσκάνη) ή σχετικά με την διαχείριση υδάτων (Αμβούργο) από πλευράς της διοίκησης ή των αρμόδιων αρχών.

Συνεπώς, εξαιτίας του κενού που υπάρχει στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, το Δικαστήριο μέσω της νομολογίας θέτει τους κανόνες για την χρηματοδότηση, λειτουργία, εκχώρηση, ανάθεση, τις συμπράξεις ιδιωτικού δημοσίου δικαίου και την οργάνωση εν μέρει δημοσίων επιχειρήσεων, που αφορούν την παροχή τοπικών δημοσίων υπηρεσιών, κατά τρόπο αντίθετο με τις αποφάσεις τις οποίες οι εκλεγμένες δημοτικές αρχές λαμβάνουν σύμφωνα με την εντολή που έχουν λάβει από τους πολίτες.

Χωρίς ένα σαφές νομικό πλαίσιο, η χρηματοδότηση και η διαχείριση των δημόσιων υπηρεσιών στην Ευρώπη εξαρτάται από την απρόβλεπτη εξέλιξη της νομολογίας και των δικαστικών ερμηνειών. Το πρόσφατο πράσινο και λευκό βιβλίο της Επιτροπής για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας² και η ανακοίνωση για τις κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφελείας, έχουν απογοη-

¹ Σε γενικές γραμμές, η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν τις συνθήκες υπό τις οποίες οι πάροχοι των λεγόμενων “υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος” (βλ. επόμενη ενότητα) θα δύνανται να εκπληρώνουν τους στόχους κοινής ωφελείας που τους έχουν ανατεθεί.

² COM (2003) 270, COM (2004) 374, COM (2006) 177.

τεύσει όσους ήλπιζαν στη διαμόρφωση μιας νέας, ασφαλέστερης νομικής βάσης για τις δημόσιες υπηρεσίες: τα κείμενα της Επιτροπής δεν αναφέρουν τίποτε σχετικά με το ενδεχόμενο περιεχόμενο ενός ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για τις δημόσιες υπηρεσίες.

Η δική μας έκκληση: Σταθερή νομική βάση για τις δημόσιες ευρωπαϊκές υπηρεσίες

Για τη διασφάλιση των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και τον τερματισμό της νομικής αβεβαιότητας, η Ευρώπη χρειάζεται –χωρίς καθυστέρηση και παράλληλα με τις εν εξελίξει εργασίες για την ευρύτερη οδηγία για τις υπηρεσίες– ένα γενικό κοινοτικό νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες υπηρεσίες, συμπληρωματικό των υφιστάμενων τομεακών και εθνικών διατάξεων, το οποίο θα θεσπιστεί βάσει απόφασης που θα ληφθεί από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το νέο νομικό πλαίσιο πρέπει:

- να αποσαφηνίζει τη διάκριση των καθηκόντων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών·
- να θεσπίζει κριτήρια για μια σαφή διάκριση μεταξύ των υπηρεσιών γενικού “οικονομικού” και “μη οικονομικού” συμφέροντος, για τις οποίες ισχύουν διαφορετικές νομικές διατάξεις·
- να κατοχυρώνει την κυριαρχική αρμοδιότητα των τοπικών αρχών όσον αφορά τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των δημόσιων υπηρεσιών για τις οποίες είναι υπεύθυνες·
- να διασφαλίζει το δικαίωμα των πολιτών να συμμετέχουν στις τοπικές διαδικασίες, ώστε να εξετάζονται εγκαίρως και άμεσα οι ανάγκες τους, τα αιτήματά τους και τα προβλήματά τους, και να προστατεύονται τα ατομικά δικαιώματά τους καθώς και τα δικαιώματά τους ως καταναλωτών·
- να σέβεται την ανάγκη θέσπισης ειδικής τομεακής νομοθεσίας για ορισμένες υπηρεσίες και να καθορίζει με σαφήνεια τη σχέση της νομοθεσίας αυτής με την οδηγία για τις υπηρεσίες, η οποία εξετάζεται επί του παρόντος από το Κοινοβούλιο·
- να εγγυάται την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, των ανοικτών διαδικασιών, της αλληλεγγύης, της υψηλής ποιότητας των υπηρεσιών, της καθολικότητας, της ισότιμης πρόσβασης, της σύμπραξης με την κοινωνία των πολιτών, της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού, και του ρόλου του “ τρίτου” τομέα·
- να αποσαφηνίζει τις αρχές που διέπουν τη χρηματοδότηση των δημόσιων υπηρεσιών.

Ο καθορισμός, η διαμόρφωση, η οργάνωση και η χρηματοδότηση των υπηρεσιών γενικού συμφέροντος, είτε οικονομικού είτε μη οικονομικού, πρέπει να παραμείνει αρμοδιότητα των κρατών μελών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Λαμβάνοντας πάντα υπόψη την ανάγκη τήρησης των

βασικών προτύπων και των κριτηρίων που εκτίθενται ανωτέρω, η ομάδα ΕΣΚ εξετάζει ένα ευρύτατο φάσμα λύσεων για την παροχή υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο, λύσεων που θα ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες.

Άρση του αδιεξόδου – ένα σχέδιο οδηγίας-πλαisiού

Παρά τα επανειλημμένα αιτήματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβόνας του 2002, η Επιτροπή δεν έχει υποβάλει νομοθετικές προτάσεις για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας και τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος. Έχουν σημειωθεί επανειλημμένως καθυστερήσεις, υπό το πρόσχημα ότι το ζήτημα είναι υπερβολικά σύνθετο και ότι μια οδηγία δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα πολλαπλά προβλήματα και να λαμβάνει παράλληλα υπόψη τις πολύ διαφορετικές εθνικές παραδόσεις στον τομέα αυτόν. Η αλήθεια είναι ότι η σημερινή Επιτροπή είναι δέσμια ενός στενού, νεοφιλελεύθερου προγράμματος: το πρόβλημα που έχει με τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας είναι ότι δεν την ενδιαφέρει η θέσπιση νομοθεσίας που θα θέτει όρια στην κυριαρχία της αγοράς. Οι δημόσιες υπηρεσίες απλώς δεν αποτελούν προτεραιότητά της.

Ήρθε, λοιπόν, η ώρα να πέσουν οι μάσκες. Απαντώντας στον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι είναι αδύνατον να καταρτιστεί οδηγία, η ομάδα ΕΣΚ συνένταξε με δική της πρωτοβουλία την οδηγία αυτή. Τον περασμένο Σεπτέμβριο, η ομάδα ΕΣΚ ανέθεσε σε μια ομάδα ανεξάρτητων νομικών³ εμπειρογνομώνων τη σύνταξη μιας ευρωπαϊκής οδηγίας-πλαisiού για τις δημόσιες υπηρεσίες. Καλέσαμε, επίσης, ένα ευρύ φάσμα οργανώσεων που εκπροσωπούν παρόχους υπηρεσιών, δημόσιες αρχές και χρήστες των υπηρεσιών να συνεισφέρουν στο έργο της ομάδας⁴. Η ομάδα των εμπειρογνομόνων πραγματοποίησε τρεις συναντήσεις, στις οποίες παρέστησαν και οι συμμετέχουσες οργανώσεις, και τον Φεβρουάριο του 2006 παρουσίασε προς συζήτηση ένα προσχέδιο της οδηγίας-πλαisiού σε δημόσια συνάντηση που διοργάνωσε η ομάδα ΕΣΚ.

Η ομάδα, με τη βοήθεια εξωτερικών νομικών εμπειρογνομόνων, οριστικοποίησε το σχέδιο της οδηγίας-πλαisiού, το οποίο παρουσιάζεται στο παρόν έγγραφο.

³ Η ομάδα περιλάμβανε τον καθηγητή κ. Stéphane Rodrigues (καθηγητή του Πανεπιστημίου Paris I και δικηγόρου στο δικηγορικό γραφείο Lallemand & Legros), τον κ. Jean-François Auby (νομικό σύμβουλο για τις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες - Γαλλία), τον κ. Jens Lattmann (νομικό σύμβουλο της γερμανικής Οργάνωσης Τοπικών Κυβερνήσεων – Γερμανία), τον κ. Per Klok (ανώτερο διεθνή σύμβουλο της Δανικής Συνομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων – Δανία), και τον καθηγητή κ. Giuseppe Pericu (νομικό, δήμαρχο της Γένοβας – Ιταλία)

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, Επιτροπή των Περιφερειών, Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Δημοσιούπαλληλικών Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (EPSU), Ευρωπαϊκή Επιτροπή Συνδέσμου για τις Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας (CELSIG), Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (CEMR), Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία (CIRIEC), Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρήσεων με Δημόσια Συμμετοχή και Επιχειρήσεων Δημόσιου Οικονομικού Συμφέροντος (CEEP).

Στόχος του σχεδίου μας είναι να λάβει υπόψη τα συμφέροντα όλων: των δημόσιων αρχών, των παρόχων δημόσιων υπηρεσιών, των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των πολιτών. Δεν κάνει διακρίσεις ούτε μεταξύ μεγάλων και μικρών δημόσιων τομέων, ούτε μεταξύ διαφορετικών τομέων, ούτε μεταξύ της ιδιωτικής ή της εσωτερικής παροχής υπηρεσιών, ούτε μεταξύ των εθνικών ή τοπικών επιλογών όσον αφορά το είδος και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών. Καταγράφει απλώς τους “κανόνες του παιχνιδιού”, τους οποίους πρέπει να τηρούν οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, χωρίς περιττές παρεμβάσεις από τις Βρυξέλλες. Ταυτοχρόνως, παρέχει ενγυήσεις κατά της κατάχρησης αυτών των εθνικών και τοπικών αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο κινήσεων προστατευτισμού.

Κοινοβούλια – δημόσιοι φορείς εξουσίας – παροχές υπηρεσιών – Πολίτες: ας σχεδιάσουμε μία αδιαμφισβήτητη συμμαχία για την αλλαγή

Η ομάδα ΕΣΚ θα πραγματοποιήσει την εκστρατεία της για ένα σαφές ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες υπηρεσίες κινούμενη σε δύο άξονες:

- Εντός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο ευρωβουλευτής της ομάδας ΕΣΚ, κ. Bernhard RAPKAY, ανέλαβε τα καθήκοντα του εισηγητή της έκθεσης του Κοινοβουλίου για τις δημόσιες υπηρεσίες, την οποία ενέκρινε το ΕΚ τον Σεπτέμβριο του 2006.
- Παράλληλα με την έκθεση Rapkay, η ομάδα ΕΣΚ θα χρησιμοποιήσει το συνημμένο σχέδιο νομοθετικής πρότασης ως βάση για την άσκηση περαιτέρω πίεσης στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο, και για τη δημιουργία μιας ευρύτερης συμμαχίας στήριξης της πρότασης με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων.

Η Επιτροπή έχει υποσχεθεί να απαντήσει στην έκθεση Rapkay έως τα τέλη του 2006. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε στη διάθεσή μας λίγους μόνο μήνες για να πραγματοποιήσουμε μια ισχυρή εκστρατεία που θα εξασφαλίσει ότι η απάντηση της Επιτροπής θα λάβει τη μορφή μιας ικανοποιητικής νομοθετικής πρότασης.

Τους προαναφερθέντες στόχους –νομική ασφάλεια, τοπική αυτονομία, ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών και των χρηστών των δημόσιων υπηρεσιών– συμερίζονται ευρέως σε ολόκληρη την Ευρώπη όσοι επιθυμούν ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες. Στις επαφές και στις συζητήσεις που πραγματοποιήσαμε κατά τις εντατικές προετοιμασίες τον τελευταίο χρόνο, λάβαμε επανειλημμένως στοιχεία που αποδεικνύουν την ανάγκη άμεσης λήψης δράσης για την αποσαφήνιση της νομοθεσίας. Η δημοσίευση αυτού του σχεδίου οδηγίας αποτελεί ένα σημαντικό πρώτο βήμα προς την οικοδόμηση μιας ισχυρής συμμαχίας υπέρ της αλλαγής, όπου θα συμμετέχουν χρήστες, πάροχοι, δημόσιες αρχές και εκλεγμένοι εκπρόσωποι από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Η ομάδα ΕΣΚ καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να πράξουν επιτέλους αυτό που τους έχει ζητήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, υποβάλλοντας επισήμως νομοθετικές προτάσεις στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Το επόμενο μας βήμα είναι να αποδείξουμε την ευρύτατη στήριξη που συγκεντρώνει η δράση αυτή. Θα καλέσουμε το Συμβούλιο να αποδείξει ότι είναι έτοιμο να επιτύχει μια συμφωνία για ένα αποτελεσματικό ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες υπηρεσίες.

Η ομάδα ΕΣΚ θα αποστείλει αντίγραφα του παρόντος εγγράφου στις οργανώσεις με τις οποίες έχουμε συνεργαστεί έως σήμερα, καθώς και σε όλους τους άλλους μείζονες φορείς, στις άλλες πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και στις εθνικές κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών. Η ομάδα ΕΣΚ θεωρεί το σχέδιο νομοθετικής πρότασης ως βάση για έναν ευρύτερο διάλογο. Αναμένουμε τα πολύτιμα σχόλια και τις προτάσεις σας. Μέσα στους επόμενους μήνες, θα ξεκινήσουμε άμεσες, διμερείς επαφές με βουλευτές εθνικών κοινοβουλίων και ενδιαφερόμενες οργανώσεις, και το φθινόπωρο του 2006 θα διοργανώσουμε μια στρογγυλή τράπεζα για όσους ενδιαφέρονται να δοθεί ώθηση στο σχέδιο της θέσπισης ενός ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για τις δημόσιες υπηρεσίες. Είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε σχόλια από όλες τις πλευρές, να συνεργαστούμε με άλλους φορείς –εάν μας ζητηθεί– για τη σύνταξη ενός αναθεωρημένου κοινού κειμένου ευρύτερης αποδοχής, και να συμφωνήσουμε για τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να συνεργαστούμε για να εντείνουμε την πίεση προς την Επιτροπή, ώστε να υποβάλει επιτέλους νομοθετικές προτάσεις, και προς το Συμβούλιο Υπουργών, ώστε να συνεργαστεί με το Κοινοβούλιο για τη δημιουργία ενός νομοθετικού πλαισίου που θα ανταποκρίνεται στους κοινούς μας στόχους.

Περιμέναμε αρκετά. Ήρθε πλέον η στιγμή η Επιτροπή και το Συμβούλιο να αναλάβουν δράση.

Ομάδα ΕΣΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Βρυξέλλες, Νοέμβριος, 2006

Πρόταση για μια οδηγία πλαίσιο σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος

Προοίμιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και
το Συμβούλιο Υπουργών

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της
Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και
ιδίως τα άρθρα 16, 86, 95 και
295 αυτής,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1)¹ Στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας, η οποία αποσκοπεί ιδιαίτερα στην ενοποίηση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην ειδική κατηγορία των υπηρεσιών κοινής ωφελείας, δηλαδή των υπηρεσιών που τελούν υπό τον έλεγχο αρμόδιας δημόσιας αρχής εντός του πλαισίου ενός συστήματος υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας.

(2) Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, των υπηρεσιών κοινής ωφελείας που έχουν εμπορικό χαρακτήρα και χρηματοδοτούνται κυρίως από τον χρήστη, οι οποίες χαρακτηρίζονται από τη Συνθήκη ΕΚ ως υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ), και, αφετέρου, εκείνων που δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα και χρηματοδοτούνται κυρίως από δημόσια ή κοινωνικά ταμεία, δυνάμενες να θεωρηθούν ως υπηρεσίες γενικού μη οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΜΟΣ), όπως είναι οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας που έχουν αποκλειστικά κοινωνική αποστολή ή αποτελούν αποκλειστικό προνόμιο των δημόσιων αρχών.

(3) Ως εκ τούτου, το άρθρο 16 της Συνθήκης αναγνωρίζει τη θέση που κατέχουν οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος στο πλαίσιο των κοινών αξιών της Ένωσης, καθώς και τον ρόλο τους στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης. Οι υπηρεσίες αυτές συμβάλλουν στην επίτευξη των βασικών στόχων της αποστολής της Κοινότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης: αρμονική, ισόρροπη και αειφόρος ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, υψηλός βαθμός ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, άνοδος του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, οικονομική και κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη μεταξύ κρατών μελών.

(4) Το άρθρο 16 της Συνθήκης θεσπίζει, επίσης, με σαφήνεια την κοινή ευθύνη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών να μεριμνούν, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, ώστε οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων οι οποίες να επιτρέπουν την εκπλήρωση του σκοπού τους.

¹ Ο βασικός στόχος των αιτιολογικών σκέψεων (1) έως (9) είναι να προσδιορίσουν το περιεχόμενο της πρότασης οδηγίας, αιτιολογώντας την εφαρμογή της βάσει της "πολιτικής εντολής" που αναφέρεται στο άρθρο 16 της Συνθήκης ΕΚ, το οποίο απευθύνεται τόσο στα κράτη μέλη όσο και στα κοινοτικά θεσμικά όργανα, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος στην εσωτερική αγορά. Επιπλέον, στις αιτιολογικές σκέψεις (1) και (2), δίνονται οι ορισμοί τόσο των ΥΓΟΣ όσο και των ΥΓΜΟΣ.

(5) Η δήλωση αριθ. 13 που προσαρτάται στη Συνθήκη του Άμστερνταμ ορίζει ότι το άρθρο 16 της Συνθήκης πρέπει να εφαρμοστεί *“τηρούμενης μέχρι κεραίας της νομολογίας του Δικαστηρίου της σχετικής, μεταξύ άλλων, με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της ποιότητας και της συνέχειας των εν λόγω υπηρεσιών”*.

(6) Ως εκ τούτου, για την εμπέδωση και τη συμπλήρωση της νομολογίας αυτής και για την τήρηση, κατ’ αυτόν τον τρόπο, των απαιτήσεων του άρθρου 16 της Συνθήκης, και προκειμένου να παρασχεθεί νομική ασφάλεια τόσο για τις επιχειρήσεις στις οποίες ανατίθεται η διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος όσο και για τους πολίτες που λαμβάνουν τις υπηρεσίες αυτές, είναι απαραίτητο να συγκεντρωθούν σε ένα ενιαίο κείμενο και να αποσαφηνιστούν στην παρούσα οδηγία οι γενικές αρχές και οι κοινές προϋποθέσεις για την διαχείριση των υπηρεσιών αυτών.

(7) Η συγκέντρωση και η αποσαφήνιση είναι ακόμα περισσότερο απαραίτητες επειδή συμβάλλουν στην ενίσχυση του δικαιώματος του κάθε πολίτη να έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 36 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα, ιδίως, με την αρχή της αλληλεγγύης και, γενικότερα, με την απαρέγκλιτη βούληση για σεβασμό του συνόλου των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη.

(8) Στην πληθώρα των ειδικών ανά τομέα κειμένων για το άνοιγμα της εσωτερικής αγοράς των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος παρατηρείται ορισμένη σύγχυση, ακόμα και εννοιολογικές αντιφάσεις, οι οποίες οδηγούν σε διαφωνίες και δικαστικές διενέξεις. Η κατάσταση αυτή πρέπει να διορθωθεί με τη θέσπιση ενός οριζόντιου νομικού πλαισίου, για τον καθορισμό και τη σταθερή χρήση κοινών εννοιών και αρχών, με στόχο τη βελτίωση του νομικού πλαισίου της τομεακής νομοθεσίας σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και την παροχή μεγαλύτερης νομικής ασφάλειας υπέρ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών δημόσιων αρχών, καθώς και προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων στις οποίες ανατίθεται η διαχείριση ή η παροχή των υπηρεσιών αυτών.

(9) Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να συμπληρώσει την εφαρμογή των κανόνων της εσωτερικής αγοράς και των κανόνων για τον ανταγωνισμό στον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, μέσω της θέσπισης κοινών κανόνων που θα εγγυώνται την προστασία του γενικού συμφέροντος και την ικανοποίηση των χρηστών και των καταναλωτών των υπηρεσιών αυτών. Για τον λόγο αυτόν, η παρούσα οδηγία θα τηρεί τόσο το πνεύμα όσο και το γράμμα, εφαρμόζοντας μέχρι κεραίας το άρθρο 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης, το οποίο αναφέρει ότι οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με την διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος υπόκεινται στους κανόνες της Συνθήκης, ιδίως στους κανόνες του ανταγωνισμού, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών *“δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί”*. Εν προκειμένω είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί εκ νέου ότι η διάταξη αυτή, όπως επανέλαβε

το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αποσκοπεί στον “συγκεκριασμό του συμφέροντος των κρατών μελών να χρησιμοποιούν ορισμένες επιχειρήσεις, ιδίως του δημόσιου τομέα, ως όργανο οικονομικής ή φορολογικής πολιτικής με το συμφέρον της Κοινότητας προς τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού και προστασία της ενότητας της κοινής αγοράς”, και ότι οι προϋποθέσεις εφαρμογής της έχουν στόχο να επιτρέψουν στις επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με την διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος να εκπληρώνουν την ιδιαίτερη αποστολή που τους έχει ανατεθεί, χωρίς νομικά ή πραγματικά εμπόδια προκύπτοντα από τους κανόνες της Συνθήκης και χωρίς να επηρεάζεται η ανάπτυξη των συναλλαγών σε βαθμό ο οποίος αντίκειται στα συμφέροντα της Κοινότητας.

(10)² Η παρούσα οδηγία ισχύει για κάθε δημόσια αρχή ή νομικό πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από δημόσια αρχή όταν η δημόσια αυτή αρχή επιθυμεί να καθορίσει υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας για την άσκηση συγκεκριμένων καθηκόντων που μπορεί να ανατεθούν σε επιχειρήσεις διαχείρισης υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, κατά την έννοια των άρθρων 16 και 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

(11) Η οδηγία δεν ισχύει για υπηρεσίες κοινής ωφελείας που δεν έχουν οικονομικό χαρακτήρα και δεν είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό· η οδηγία ισχύει μόνο για επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με την διαχείριση υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.

(12)³ Η παρούσα οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη της τομεακής νομοθεσίας που ορίζει ήδη κανόνες για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των οικείων τομέων. Ωστόσο, η οδηγία καθιστά υποχρεωτική την εκπόνηση μιας εκ των προτέρων ανάλυσης των επιπτώσεων των διατάξεων της στην διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος σε σχέση με καθεμιά από τις προτάσεις της Επιτροπής για τροποποίηση κάποιας εκ των τομεακών αυτών νομοθετικών πράξεων ή τη θέσπιση νέας νομοθετικής πράξης στον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.

(13)⁴ Η παρούσα οδηγία δεν προδικάζει κατ’ ουδένα τρόπο τη ρύθμιση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος σύμφωνα με την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που προβλέπονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Εν προκειμένω, όπως αναφέρει το Δικαστήριο των

² Οι αιτιολογικές σκέψεις (10) και (11) αφορούν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 του κειμένου και σε συνάρτηση με τους ορισμούς του άρθρου 3 του κειμένου.

³ Η αιτιολογική σκέψη (12) αφορά τη σχέση μεταξύ της παρούσας οδηγίας και άλλων υφιστάμενων διατάξεων του παράγωγου κοινοτικού δικαίου, όπως εξηγείται στο άρθρο 5 του κειμένου.

⁴ Οι αιτιολογικές σκέψεις (13) έως (15) αφορούν αντίστοιχα τα πεδία δράσης των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όσον αφορά τον ορισμό, τη μεταφορά, την διαχείριση και τη χρηματοδότηση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, όπως εξηγείται στο άρθρο 4 του κειμένου.

Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, “τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τον καθορισμό αυτού που θεωρούν ως υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος”. Ο ορισμός των εν λόγω υπηρεσιών από ένα κράτος μέλος μπορεί να αμφισβητηθεί από την κοινοτική νομοθεσία μόνο σε περίπτωση πρόδηλης πλάνης. Αυτή η εξουσία εκτιμήσεως πρέπει να ισχύει τόσο για τον ορισμό των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος από τα κράτη μέλη όσο και για τη μέθοδο ανάθεσης των υπηρεσιών αυτών. Για τον σκοπό αυτόν, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί εκ νέου η κοινοτική νομολογία που ορίζει ότι “*ούτε από τη διατύπωση του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ ούτε από τη νομολογία σχετικά με την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι αποστολή γενικού συμφέροντος μπορεί να ανατίθεται σε επιχειρηματία μόνον κατόπιν διαδικασίας προσκλήσεως για υποβολή προσφορών*”.

(14) Η παρούσα οδηγία θα εφαρμοστεί σύμφωνα με το άρθρο 295 της Συνθήκης χωρίς να προδικάζεται η δημόσια ή η ιδιωτική φύση της διαχείρισης των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και χωρίς να ενθαρρύνεται η απελευθέρωση των υπηρεσιών αυτών από τα κράτη μέλη. Εν προκειμένω, η οδηγία έχει στόχο να ενθαρρύνει διάφορες μορφές διαχείρισης και σύμπραξης μεταξύ των δημόσιων αρχών, τόσο του εθνικού όσο και του τοπικού επιπέδου, των φορέων διαχείρισης των υπηρεσιών, των κοινωνικών εταιριών και των χρηστών και καταναλωτών, σύμφωνα με την αρμοδιότητα των κρατών μελών να μεριμνούν για την παροχή και την εξασφάλιση της εκτέλεσης των υπηρεσιών αυτών.

(15) Για να είναι σε θέση οι φορείς διαχείρισης υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος να εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους, η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις ελάχιστες κοινές απαιτήσεις για τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών αυτών, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών όσον αφορά τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών αυτών, λαμβάνοντας υπόψη, κατά την εφαρμογή τους, την απόφαση αριθ. C(2005)2673 της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2005, για την εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος⁵.

(16)⁶ Η παρούσα οδηγία συμβάλλει στην εφαρμογή των προτεραιοτήτων για την ανάληψη κοινοτικής δράσης για τη “βελτίωση της νομοθεσίας” και επιδιώκει την περαιτέρω ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών των κρατών μελών. Στόχος της είναι η βελτίωση των μηχανισμών αξιολόγησης και παρακολούθησης της εκτέλεσης των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, σε σχέση, ιδίως, με τις κοινές αρχές και τις προϋποθέσεις διαχείρισης που ορίζονται στην οδηγία, πάντα με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες και τους χρήστες εν γένει. Η διαδικασία αξιολόγησης που ορίζεται για τον σκοπό αυτόν μπορεί να

⁵ EE L 312 της 29ης Νοεμβρίου 2005

⁶ Οι αιτιολογικές σκέψεις (16) και (17) αφορούν και αιτιολογούν τις διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την αξιολόγηση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και την προστασία των καταναλωτών των υπηρεσιών αυτών.

χρησιμοποιηθεί ως βάση για την κατάρτιση κοινοτικών κριτηρίων ποιότητας για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος οι δραστηριότητες των οποίων έχουν επίπτωση στην ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών.

(17) Με τον τρόπο αυτόν, η παρούσα οδηγία συμβάλλει, επίσης, στην επίτευξη του κοινοτικού στόχου για υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, διασφαλίζοντας ότι θα ενισχυθεί το δικαίωμα πληροφόρησης όσων λαμβάνουν ή χρησιμοποιούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, ότι θα ληφθούν δεόντως υπόψη τα οικονομικά τους συμφέροντα και ότι θα αναγνωριστεί το δικαίωμά τους να υποβάλλουν καταγγελίες εάν δεν τηρούνται οι κοινές αρχές που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία.

Εξέδωσαν την παρούσα οδηγία:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι⁷

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 – Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις γενικές αρχές και τις προσηκούσες προϋποθέσεις για την ομαλή διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος στην εσωτερική αγορά, συμβάλλοντας έτσι στην ισότιμη και ποιοτική πρόσβαση όλων των χρηστών στις υπηρεσίες, καθώς και στη βελτίωση της νομικής ασφάλειας τόσο για τις εθνικές, τις περιφερειακές και τοπικές δημόσιες αρχές, όσο και για τις επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με την διαχείριση των υπηρεσιών αυτών.

Οι αρχές και οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου καλύπτουν, ιδίως, τους κανόνες που διέπουν την διαχείριση, τη διαχείριση, την επίβλεψη, την αξιολόγηση και τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.

⁷ Το περιεχόμενο του κεφαλαίου αυτού επικεντρώνεται στο είδος των υπηρεσιών που θα διέπονται από την οδηγία, δηλαδή τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος. Ορίζει το αντικείμενο της παρούσας οδηγίας, καθορίζοντας τις γενικές αρχές και τις προσηκούσες προϋποθέσεις για την ομαλή διαχείριση των υπηρεσιών αυτών στην εσωτερική αγορά. Επιπλέον, στο άρθρο 3 του κεφαλαίου αυτού καταγράφονται όλοι οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή και ερμηνεία της οδηγίας αυτής, μαζί με τις κοινές αρχές για την διαχείριση που έχουν καθοριστεί ως σήμερα και στις οποίες θα αναφερθούμε σε ειδικό κεφάλαιο. Οι ορισμοί που προτείνονται ελήφθησαν κυρίως από την κοινοτική νομολογία (κυρίως τις αποφάσεις Corbeau, Commune d'Almeida και EDF/GDF) και από παράγωγη κοινοτική νομοθεσία που είτε ισχύει ήδη (ιδίως από τις οδηγίες για την ηλεκτρική ενέργεια, το φυσικό αέριο και τις ταχυδρομικές υπηρεσίες) είτε πρόκειται να εφαρμοστεί (πρόταση κανονισμού για τις υπηρεσίες δημόσιων μεταφορών). Επιπλέον, στο άρθρο 4 αποσαφηνίζεται ότι δεν αμφισβητείται η αρχή της επικουρικότητας και ότι ο καθορισμός των υπηρεσιών αυτών και ο τρόπος οργάνωσης, ρύθμισης και χρηματοδότησής τους εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, το άρθρο 4 υπογραμμίζει την αρμοδιότητα του ευρωπαϊκού επιπέδου να θεσπίσει ένα σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και καθολικής υπηρεσίας προς όφελος της εσωτερικής αγοράς και των καταναλωτών και να διασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία των διασυνοριακών υπηρεσιών στον τομέα αυτόν. Τέλος, το άρθρο 5 καθιστά σαφές ότι η οριζόντια αυτή οδηγία δεν θα αντικαταστήσει καμία σχετική τομεακή κοινοτική πράξη, αλλά ότι οι διατάξεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες που δεν είναι συμβατές με την παρούσα πρόταση δεν θα ισχύουν για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Άρθρο 2 – Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος όταν μια αρμόδια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή κοινοτικό επίπεδο επιβάλλει υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας σε έναν πάροχο υπηρεσιών που ασκεί οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 3 – Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) Ως **“προσβασιμότητα”** νοείται το δικαίωμα λήψης μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας της, σε μια συγκεκριμένη περιοχή, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν στον τομέα στον οποίο η υπηρεσία μπορεί να προσφερθεί ή να παρασχεθεί· και, όπου χρειάζεται, το δικαίωμα πρόσβασης σε μια υποδομή ή ένα δίκτυο που εκμεταλλεύεται ένας μόνο φορέας διαχείρισης και είναι απαραίτητο για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας·
- β) Ως **“οικονομική δραστηριότητα”** νοείται οποιαδήποτε πραγματική και ενεργός δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή, εντός μιας συγκεκριμένης αγοράς, αγαθών ή υπηρεσιών για την ικανοποίηση της ζήτησης.
- γ) Ως **“προσαρμοστικότητα”** νοείται η δυνατότητα των παρόχων υπηρεσιών να αναπτύξουν μια υπηρεσία σύμφωνα με τις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις του πλαισίου εντός του οποίου παρέχεται η συγκεκριμένη υπηρεσία.
- δ) Ως **“αρμόδια αρχή”** νοείται κάθε κοινοτική, εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή που έχει την εξουσία να καθορίζει υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας και να τις επιβάλλει στους παρόχους μιας υπηρεσίας.
- ε) Ως **“προσιτή τιμή”** νοείται η τιμή παροχής μιας υπηρεσίας που είναι εύλογη και διαφανής, δεν προκαλεί διακρίσεις, και μπορεί να συγκριθεί με ευκολία και σαφήνεια.
- στ) Ως **“αποζημίωση δημόσιων υπηρεσιών”** νοείται κάθε προνόμιο, ιδίως οικονομικό, που εκχωρείται άμεσα ή έμμεσα από μια αρμόδια αρχή από δημόσια ταμεία κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής ενός συστήματος υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας / καθολικής υπηρεσίας ή ειδικών υποχρεώσεων, ή σε σχέση με την περίοδο αυτή.
- ζ) Ως **“συνεχής παροχή υπηρεσίας”** νοείται η διαρκής παροχή της υπηρεσίας στο κοινό υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την αρμόδια αρχή.

- η) Ως “σύμβαση δημόσιας υπηρεσίας” νοείται κάθε νομικά δεσμευτική πράξη που πιστοποιεί τη συμφωνία μεταξύ μιας αρμόδιας αρχής και μιας επιχείρησης επί της οποίας η αρμόδια αρχή δεν ασκεί έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί στις δικές της υπηρεσίες, με στόχο την ανάθεση της διαχείρισης και της διαχείρισης μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος στην επιχείρηση αυτή· στις εν λόγω πράξεις περιλαμβάνονται, ιδίως, πράξεις εκχώρησης, συνεργασίας, σύμπραξης δημόσιου / ιδιωτικού τομέα ή ιδρυτικές πράξεις:
- που λαμβάνουν τη μορφή χωριστής νομοθετικής ή ρυθμιστικής πράξης, ή
 - περιλαμβάνουν προϋποθέσεις υπό τις οποίες η αρμόδια δημόσια αρχή αναλαμβάνει την άμεση διαχείριση της υπηρεσίας.
- θ) Ως “αποκλειστικό ή ειδικό δικαίωμα” νοείται η κατηγορία δικαιωμάτων που ορίζονται στην οδηγία αριθ. 80/723/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 1980, όπως τροποποιήθηκε, περί της διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημοσίων επιχειρήσεων.
- ι) Ως “αειφορία” νοείται η ιδιότητα μιας μεθόδου διαχείρισης ή παροχής μιας υπηρεσίας που σέβεται το περιβάλλον μέσω της συνετής χρήσης των φυσικών πόρων, με στόχο τη μακροπρόθεσμη διαχείρισή τους.
- ια) Ως “ισότιμη μεταχείριση” νοείται το δικαίωμα λήψης μιας υπηρεσίας σε συνθήκες που δεν δημιουργούν διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών χρηστών.
- ιβ) Ως “ταμείο δημοσίων υπηρεσιών” νοείται κάθε φορέας που έχει συγκροτηθεί από την αρμόδια αρχή με στόχο τη χρηματοδότηση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, ανεξάρτητα από τους χρήστες και με πόρους προερχόμενους από τις εισφορές των φορέων της αγοράς στην οποία συμμετέχει ο φορέας διαχείρισης ή / και ο πάροχος της εν λόγω υπηρεσίας.
- ιγ) Ως “υποχρεώσεις δημοσίας υπηρεσίας” νοούνται οι ειδικές απαιτήσεις που δύναται να επιβάλει μια αρμόδια αρχή στον πάροχο μιας υπηρεσίας για την επίτευξη των στόχων της εξυπηρέτησης του γενικού συμφέροντος, όπως αυτοί έχουν οριστεί εκ των προτέρων με σαφήνεια και ρητώς από τη δημόσια αρχή.
- ιδ) Ως “μακροπρόθεσμος σχεδιασμός” νοείται ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός και οργάνωση της ικανότητας παραγωγής ή/ και παροχής ή/ και μεταφοράς των επιχειρήσεων που είναι επιφορτισμένες με μια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, με στόχο την κάλυψη της

ζήτησης του δικτύου από το οποίο εξαρτάται η παροχή της υπηρεσίας αυτής και τη διασφάλιση της παροχής της υπηρεσίας αυτής στους καταναλωτές.

- ιε) Ως “καθορισμένη ποιότητα” νοείται η ποιότητα όπως ορίζεται εκ των προτέρων από μια αρμόδια αρχή σύμφωνα, κατά περίπτωση, με τα πρότυπα που ορίζει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
- ιστ) Ως “σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας” νοούνται όλοι οι δεσμευτικοί κανόνες που θεσπίζει ένα κράτος μέλος ή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα σχετικά με τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας τις οποίες πρέπει να τηρεί ο φορέας διαχείρισης ή ο πάροχος μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.
- ιζ) Ως “καθεστώς καθολικής υπηρεσίας” νοείται το σύστημα των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα με στόχο την προσαρμογή της απαίτησης της καθολικότητας στα ειδικά χαρακτηριστικά ορισμένων υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.
- ιη) Ως “ασφάλεια” νοείται τόσο η ασφάλεια παροχής μιας υπηρεσίας όσο και η τεχνική ασφάλεια που πρέπει να διακρίνει την παροχή της υπηρεσίας και, εάν είναι δυνατόν, την διαχείριση του δικτύου από το οποίο εξαρτάται αυτή η υπηρεσία.
- ιθ) Ως “ασφάλεια παροχής” νοείται η δυνατότητα του παρόχου μιας ενεργειακής υπηρεσίας να παρέχει την υπηρεσία αυτή στους χρήστες σύμφωνα με τις προϋποθέσεις συνεχούς παροχής που έχει προκαθορίσει η αρμόδια αρχή.
- κ) Ως “υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος” νοείται η εμπορική δραστηριότητα παροχής υπηρεσίας που χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο από τον χρήστη της υπηρεσίας και εμπίπτει στην αρμοδιότητα της αρμόδιας αρχής στο πλαίσιο ενός συστήματος υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας.
- κα) “Ως καθολική υπηρεσία” νοείται η υπηρεσία η οποία τηρεί την απαίτηση της καθολικότητας.
- κβ) Ως “καθολικότητα” νοείται το δικαίωμα λήψης μιας υπηρεσίας σε μια καθορισμένη ποιότητα και σε προσιτή τιμή στο σύνολο μιας καθορισμένης γεωγραφικής περιοχής.
- κγ) Ως “χρήστης” νοείται ο δικαιούχος ή ο καταναλωτής μιας υπηρεσίας κοινής ωφελείας ή γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Άρθρο 4 – Κοινή ευθύνη των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

1. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών είναι ελεύθερες να ορίζουν τι θεωρούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος και διαθέτουν ευρεία εξουσία απόφασης του τρόπου οργάνωσης, ρύθμισης και χρηματοδότησης των υπηρεσιών αυτών, εφόσον τηρούν τους ορισμούς και τις αρχές που ορίζονται στην παρούσα οδηγία και διασφαλίζουν ότι τα συστήματα που εφαρμόζονται στις υπηρεσίες αυτές δεν επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών σε βαθμό που αντίκειται στο κοινοτικό συμφέρον και εφόσον περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για την καλή λειτουργία των υπηρεσιών αυτών.
2. Η αρμοδιότητα των κρατών μελών που ορίζεται στο άρθρο αυτό δεν θίγει την εξουσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να ορίζει, στον βαθμό που απαιτείται, ένα σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και καθολικής υπηρεσίας προς όφελος της εσωτερικής αγοράς και των καταναλωτών και χρηστών μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Άρθρο 5 – Σχέσεις με άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου

1. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν εμποδίζει την εφαρμογή ή τη θέσπιση διατάξεων σε τομεακές κοινοτικές νομοθετικές πράξεις σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος που διέπονται από τις παρούσες διατάξεις.
2. Η οριζόντια φύση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας αποκλείει την εφαρμογή κάθε άλλης κοινοτικής διάταξης οριζόντιου χαρακτήρα σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά εφόσον είναι ασύμβατες με τις παρούσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ⁸

ΑΝΑΘΕΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Άρθρο 6 – Ελεύθερη επιλογή μεθόδου διαχείρισης

Κάθε αρμόδια αρχή είναι ελεύθερη να επιλέγει τους τρόπους διαχείρισης των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και, συγκεκριμένα, να συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες αρχές και να αποφασίζει εάν θα αναλάβει την άμεση διαχείριση μιας υπηρεσίας μόνη της ή με άλλες αρμόδιες αρχές ή να αναθέτει την εκμετάλλευσή της σε τρίτους εν όλω ή εν μέρει.

Άρθρο 7 – Άμεση διαχείριση

1. Η άμεση διαχείριση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος περιλαμβάνει την διαχείριση της υπηρεσίας από την αρμόδια αρχή με τη χρήση ιδίων μέσων ή μέσω ενός νομικά διακριτού φορέα επί του οποίου η αρχή ασκεί πλήρη έλεγχο, ανάλογο με αυτόν που ασκεί στις δικές τις υπηρεσίες. Ο έλεγχος θεωρείται ανάλογος όταν ο φορέας δεν μπορεί να λάβει καμία στρατηγική ή σημαντική απόφαση χωρίς τη γνώμη της αρμόδιας αρχής ή ενάντια σε αυτήν.
2. Σε περίπτωση άμεσης διαχείρισης μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, η αρμόδια αρχή ή το ειδικό νομικό πρόσωπο το οποίο ελέγχει και διαχειρίζεται την υπηρεσία για λογαριασμό της αρχής, απέχει από κάθε συμμετοχή στην διαχείριση, παροχή ή χρηματοδότηση παρόμοιας υπηρεσίας οικονομικού συμφέροντος εκτός της εδαφικής του δικαιοδοσίας.

⁸ Αντί να θεσπίσει χωριστές διατάξεις για τις μεθόδους διαχείρισης των ΥΓΟΣ ή της ανάθεσής τους σε τρίτους, με κίνδυνο παρέμβασης στο δικαίωμα των συμβάσεων και στο δικαίωμα των δημόσιων συμβάσεων, το κεφάλαιο έχει ως αφετηρία την παραδοχή ότι τις υπηρεσίες διαχειρίζονται ελεύθερα οι δημόσιες αρχές, επιλέγοντας μεταξύ δύο μεθόδων διαχείρισης: άμεση διαχείριση (άρθρο 7) και διαχείριση με ανάθεση σε τρίτο (άρθρο 8). Ο μόνος περιορισμός είναι, ως εκ τούτου, η χρήση μιας συμβατικής πράξης που θα ορίζει το πεδίο εφαρμογής και την ισχύ των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 8, η οδηγία αποσαφηνίζει τη θέση των ΥΓΟΣ σε σχέση με τις διατάξεις για τις δημόσιες συμβάσεις και στηρίζει νέους τρόπους διαχείρισης των ΥΓΟΣ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 παράγραφος η.

Άρθρο 8 – Διαχείριση με ανάθεση σε τρίτο

1. Ως διαχείριση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος με ανάθεση σε τρίτο νοείται η ανάθεση από τη δημόσια αρχή, βάσει μιας σύμβασης παροχής δημόσιων υπηρεσιών, της διαχείρισης της υπηρεσίας σε ένα νομικά διακριτό νομικό πρόσωπο επί του οποίου δεν ασκεί παρόμοιο έλεγχο με αυτόν που ασκεί στις δικές τις υπηρεσίες.
2. Η σύμβαση παροχής δημόσιων υπηρεσιών, εκτός των εξαιρέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, πρέπει να συνάπτεται τηρουμένων των αρχών της μη διάκρισης, της ισοτιμίας, της δημοσιότητας και της διαφάνειας και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κοινοτικές διατάξεις που διέπουν τις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων.
3. Κατ' εξαίρεση προς την προηγούμενη παράγραφο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίσουν να αναθέσουν μια σύμβαση παροχής δημόσιων υπηρεσιών χωρίς τη χρήση της διαδικασίας του διαγωνισμού. Η Επιτροπή, κατόπιν της διαδικασίας διαβούλευσης που προβλέπεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, ορίζει τις κατηγορίες των αποδεκτών λόγων, οι οποίοι μπορούν να αφορούν μόνο περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης, καταστάσεις με μικρό αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ή καταστάσεις που σχετίζονται με ειδικά χαρακτηριστικά ορισμένων υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.
4. Η σύμβαση παροχής δημόσιων υπηρεσιών ορίζει με σαφήνεια και ακρίβεια τα ακόλουθα:
 - το σύστημα των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και καθολικής υπηρεσίας ή τους ειδικούς στόχους που ανατίθενται στον ανάδοχο της σύμβασης·
 - τη μέθοδο χρηματοδότησης της υπηρεσίας, σύμφωνα με το κεφάλαιο IV της παρούσας οδηγίας·
 - τη διάρκεια εφαρμογής, η οποία πρέπει να είναι επαρκής και πρόσφορη για την ολοκλήρωση της σύμβασης και δεν μπορεί, για κανέναν απολύτως λόγο, να υπερβαίνει τα (επτά) έτη·
 - το σύστημα των ποινών σε περίπτωση παράβασης συμβατικής υποχρέωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ⁹

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Άρθρο 9 – Κοινό πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας

Όταν μια αρμόδια αρχή σκοπεύει να ορίσει και να ρυθμίσει την διαχείριση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, θεσπίζει ρητή πράξη στην οποία καταγράφεται και καθορίζεται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας που θα επιβληθούν στον φορέα διαχείρισης της υπηρεσίας:

- προσβασιμότητα·
- προσαρμοστικότητα·
- προσιτή τιμή·
- συνεχής παροχή·
- αειφορία·
- ισότιμη μεταχείριση·
- μακροπρόθεσμος σχεδιασμός·
- καθορισμένη ποιότητα·
- ασφάλεια·
- καθολικότητα

Άρθρο 10 – Συνεκτίμηση ειδικών στόχων

1 Πέραν της επιβολής ενός συστήματος υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας, η αρμόδια αρχή δύναται να αποφασίσει ότι ο φορέας διαχείρισης ή/ και ο πάροχος μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη στόχων κοινοτικού, εθνικού, περιφερειακού ή τοπικού συμφέροντος, οι οποίοι καθορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων και καταγράφονται στην επίσημη πράξη σύμφωνα με ειδικές μεθόδους και περιορισμούς που υπερβαίνουν την απλή τήρηση των διατάξεων του κοινού δικαίου.

⁹ Η βασική ιδέα του κεφαλαίου αυτού είναι η κατάρτιση ενός υποχρεωτικού κοινού καταλόγου υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, στους οποίους τα κράτη μέλη πρέπει να βασίζονται όταν επιχειρούν να ορίσουν μια ΥΓΟΣ, παρέχοντας παράλληλα στα κράτη μέλη μεγαλύτερη εξουσία να επιβάλλουν άλλους περιορισμούς, υπό την προϋπόθεση ότι το πράττουν τηρώντας ένα ελάχιστο επίπεδο διαφάνειας και λογοδοσίας. Η αναφορά σε "ειδικούς στόχους" αντλείται άμεσα από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ειδικά από τις προαναφερθείσες αποφάσεις για τις υποθέσεις "δήμος του Almelo" και "EDF-GDF").

- 2 Από τους στόχους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι μη οικονομικοί στόχοι· παραδείγματος χάρη, η χωροταξία, η οικονομική και κοινωνική συνοχή, η πολυφωνία των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η προστασία του περιβάλλοντος, η αειφόρος ανάπτυξη ή η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Άρθρο 11 – Αρμοδιότητα των κρατών μελών να παρέχουν χρηματοδότηση

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να παρέχουν χρηματοδότηση για υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, εφόσον η χρηματοδότηση αυτή παρέχεται για την ομαλή λειτουργία της υπηρεσίας σε αποδεκτές οικονομικές συνθήκες και την εφαρμογή του συναφούς συστήματος υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και καθολικής υπηρεσίας.

Άρθρο 12 – Μέθοδοι χρηματοδότησης

Όταν μια αρμόδια αρχή επιθυμεί να παράσχει χρηματοδότηση για μια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος πέραν της άμεσης χρηματοδότησής της μέσω του γενικού προϋπολογισμού της, επιλέγει μια από τις ακόλουθες μεθόδους χρηματοδότησης, σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης, ιδίως του άρθρου 86 παράγραφος 2:

- εκχώρηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων·
- εκχώρηση αποζημίωσης δημόσιας υπηρεσίας·
- ενίσχυση από ταμείο δημόσιων υπηρεσιών·
- συγκρότηση ενός συστήματος τιμολόγησης με βάση το μέσο κόστος.

Άρθρο 13 – Εκχώρηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων

Όταν μια αρμόδια αρχή επιθυμεί να εκχωρήσει αποκλειστικό ή ειδικό δικαίωμα για τη χρηματοδότηση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, διασφαλίζει ότι τα δικαιώματα αυτά δεν ενθαρρύνουν τον ανάδοχο να προβεί σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης σύμφωνα με το άρθρο 82 της Συνθήκης και ότι τα δικαιώματα αυτά δεν περιορίζουν για κανέναν λόγο τον ανταγωνισμό σε ορισμένες αγορές πέραν του βαθμού που απαιτείται για την τήρηση του συστήματος των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και καθολικής υπηρεσίας που έχουν επιβληθεί στον εν λόγω ανάδοχο.

¹⁰ Στο παρόν κεφάλαιο καταγράφονται οι γενικές αρχές και οι προσήκουσες προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση των ΥΓΟΣ, και συγκεκριμένα αναφέρονται ορισμένες μέθοδοι χρηματοδότησης και αποσαφηνίζονται οι υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία από την υπόθεση "Altmark" (2003) και την εφαρμογή της από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επιπλέον, οι διατάξεις αυτές ενισχύουν τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα στο πλαίσιο της χρηματοδότησης των ΥΓΟΣ, χωρίς να ορίζουν συγκεκριμένα ελάχιστα όρια.

Άρθρο 14 – Χορήγηση αποζημίωσης δημόσιας υπηρεσίας

Εφόσον η κυβερνητική αρχή παρέχει αποζημίωση σε επιχείρηση που παρέχει υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, η αποζημίωση αυτή δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά το άρθρο 87 της Συνθήκης εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

- α) η βάση ή ο τύπος βάσει του οποίου υπολογίζεται η αποζημίωση έχει καθοριστεί σύμφωνα με μια αντικειμενική και διαφανή διαδικασία·
- β) η αποζημίωση δεν υπερβαίνει ό,τι είναι αναγκαίο για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών εφαρμογής του συστήματος υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας για το οποίο η αποζημίωση αποσκοπεί να παράσχει χρηματοδότηση, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και επιτρέποντας την άντληση εύλογου κέρδους.

Άρθρο 15 – Ενίσχυση από ταμείο δημόσιων υπηρεσιών

Για τη σύσταση ενός ταμείου δημόσιων υπηρεσιών για τη χρηματοδότηση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, η αρμόδια αρχή τηρεί τις ακόλουθες αρχές:

- ανεξαρτησία του φορέα που διαχειρίζεται το ταμείο από τους φορείς διαχείρισης και τους παρόχους της υπηρεσίας·
- ισότιμη μεταχείριση όσων εισφέρουν στο ταμείο·
- διαφάνεια και αντικειμενικότητα στον καθορισμό και τον υπολογισμό των εισφορών στο ταμείο·
- επαρκές και ανάλογο ύψος εισφορών στο ταμείο, εντός του ορίου που απαιτεί το ισχύον σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας ή καθολικής υπηρεσίας.

Άρθρο 16 – Συγκρότηση συστήματος τιμολόγησης με βάση το μέσο κόστος

Όταν μια αρμόδια αρχή επιθυμεί να παράσχει χρηματοδότηση για μια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος καθιερώνοντας ένα σύστημα τιμολόγησης με βάση το μέσο κόστος, το σύστημα αυτό πρέπει να ορίζει με αντικειμενικότητα και διαφάνεια τη μέση τιμή για την παροχή της υπηρεσίας αυτής, και η τιμή αυτή πρέπει να εφαρμόζεται με ενιαίο τρόπο σε ολόκληρη την επικράτεια υπό τη δικαιοδοσία της εν λόγω αρχής και να είναι προσιτή, παρά τις μεγάλες διαφορές στο κόστος παροχής της εν λόγω υπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V¹¹

ΈΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Άρθρο 17 – Η αρμόδια για τον έλεγχο αρχή

Η αρμόδια αρχή εγγυάται τον έλεγχο και τη συμμόρφωση με το σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας ή καθολικής υπηρεσίας και τους ειδικούς στόχους που ανατίθενται στον φορέα διαχείρισης και τον πάροχο μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, με την επιφύλαξη των εξουσιών που εκχωρούνται στις ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές.

Άρθρο 18 – Μορφές ρύθμισης

1. Στους τομείς όπου έχει καθοριστεί ένα σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας ή ειδικοί στόχοι, η αρμόδια αρχή διασφαλίζει τη διαμόρφωση των κατάλληλων για τον τομέα ρυθμιστικών διαδικασιών και οργάνων, βάσει διαφανών κανόνων που επιτρέπουν την αναγνώριση των οργανισμών που έχουν επιφορτιστεί με την εφαρμογή αυτών των ρυθμιστικών διαδικασιών.
2. Τα μέσα ρύθμισης που καλύπτονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θα πρέπει, τουλάχιστον, να επιτρέπουν τη θέσπιση κανόνων στους ακόλουθους τομείς:
 - καθορισμός τρόπων πρόσβασης στα υφιστάμενα δίκτυα, όταν η πρόσβαση αυτή είναι απαραίτητη για την παροχή της υπηρεσίας·
 - καθορισμός τιμών ή/ και τελών για την παροχή της υπηρεσίας·
 - φιλική επίλυση διαφωνιών μεταξύ του παρόχου της υπηρεσίας και του χρήστη, με την επιφύλαξη των διαδικασιών δικαστικής προσφυγής·
 - διαβούλευση, και όταν απαιτείται, παραπομπή στις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού κάθε ζητήματος που μπορεί να συνιστά παραβίαση των εθνικών κανόνων ανταγωνισμού και της Συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI¹²

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Άρθρο 19 – Δικαιώματα χρηστών

1. Η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε κατά την παροχή και την διαχείριση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος να διασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των χρηστών και να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις κατηγορίες των πλέον μειονεκτούντων, απομονωμένων ή οικονομικά και κοινωνικά ευάλωτων χρηστών.
2. Για τον σκοπό αυτόν, η αρμόδια αρχή πρέπει να αναγνωρίζει σε κάθε χρήστη ή δικαιούχο υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος τα εξής δικαιώματα:
 - το δικαίωμα βέλτιστου επιπέδου προστασίας της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας και της τεχνικής αξιοπιστίας της υπηρεσίας·
 - τα δικαιώματα σαφούς, χρήσιμης και εύκολα προσβάσιμης πληροφόρησης για τους ουσιαστικούς όρους παροχής, διαχείρισης, χρηματοδότησης και τιμολόγησης της υπηρεσίας·
 - το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τον χρήστη τις οποίες τηρεί ή συλλέγει ο φορέας διαχείρισης ή/ και ο πάροχος της υπηρεσίας ή η αρμόδια αρχή·
 - το δικαίωμα διεκδίκησης αποζημίωσης από τον φορέα διαχείρισης ή/ και τον πάροχο της υπηρεσίας σε περίπτωση μη τήρησης ανατεθείσας σε αυτόν υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας ή ειδικού στόχου δυνάμει της παρούσας οδηγίας και το δικαίωμα προσεκτικής και ταχείας εξέτασης του αιτήματός του.

¹² Όπως έχει ήδη υπογραμμιστεί στις αιτιολογικές σκέψεις (16) και (17), ένας από τους στόχους της παρούσας οδηγίας είναι η διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των χρηστών και των καταναλωτών, κατοχυρώνοντας τα δικαιώματα πληροφόρησης και αποζημίωσης. Επιπλέον, χωρίς να θεσπίζει υποχρέωση ανάπτυξης ευρωπαϊκών προτύπων ποιότητας, η οδηγία ορίζει διαδικασίες για διαφανή πρότυπα ποιότητας και για την αξιολόγησή τους, η οποία θα πραγματοποιείται από την αρμόδια εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή, τηρουμένου, σε θεμελιώδες επίπεδο, ενός χάρτη ή κώδικα καλής συμπεριφοράς. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δημοσιεύει κάθε χρόνο μια συνοπτική συγκριτική έκθεση των εθνικών αξιολογήσεων ανά τομέα. Τέλος, κατά την εφαρμογή του χάρτη αυτού και κατά την εκπόνηση τυχόν πρωτοβουλιών ή αξιολογήσεων αντικτύπου της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, πρέπει να πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις μεταξύ όλων των βασικών κοινοτικών θεσμικών οργάνων, των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων περιφερειακών και οικονομικών φορέων και οργανώσεων προστασίας των καταναλωτών, σύμφωνα με την ανοικτή μέθοδο διαβούλευσης.

- το δικαίωμα προσφυγής, με αποτελεσματικό και διακριτό τρόπο, σε διαδικασίες φιλικού διακανονισμού και σε δικαστικές διαδικασίες για την επίλυση διαφορών μεταξύ του χρήστη και του φορέα διαχείρισης ή/ και του παρόχου της υπηρεσίας ή σε περίπτωση απόρριψης αιτήματος δυνάμει του παρόντος άρθρου ή μη απάντησης σε αυτό, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία θα είναι, σε κάθε περίπτωση, επαρκώς αποδοτική, ταχεία και όχι δαπανηρή·
- το δικαίωμα επαρκούς και ανάλογης αποζημίωσης σε περίπτωση που κριθεί βάσιμη μια προσφυγή ή διαδικασία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 20 – Πολιτική για την ποιότητα

1. Η αρμόδια αρχή θεσπίζει αντικειμενικά και διαφανή πρότυπα ποιότητας για την εγγύηση της τήρησης των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας ή των ειδικών στόχων που έχουν ανατεθεί στον φορέα διαχείρισης ή/ και στον πάροχο μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.
2. Κατά τη θέσπιση των προτύπων ποιότητας που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου, η αρμόδια αρχή διασφαλίζει τη συνεκτικότητα των ακόλουθων πτυχών:
 - προστασία και ασφάλεια των δικαιούχων της υπηρεσίας·
 - πρότυπο επαρκές και ανάλογο προς τους επιδιωκόμενους στόχους και το κόστος της υπηρεσίας·
 - ευρύτερη δυνατή διάδοση και δημοσίευση του προτύπου·
 - εύκολος και αποτελεσματικός έλεγχος της τήρησης του προτύπου.
3. Στο μέτρο του δυνατού, και ιδίως εάν κριθεί σκόπιμο σύμφωνα με τη διαδικασία αξιολόγησης που περιγράφεται στο άρθρο 21 της παρούσας οδηγίας, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει από τον φορέα διαχείρισης ή/ και τον πάροχο μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος να αναλάβει συγκεκριμένες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της ποιότητας της υπηρεσίας, βάσει ενός χάρτη ή κώδικα καλής συμπεριφοράς.
4. Οι αρμόδιες εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές φροντίζουν για τη δημοσίευση των χαρτών ή των κωδίκων καλής συμπεριφοράς που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και την εύκολη πρόσβαση του κοινού σε αυτές.

Άρθρο 21 – Αξιολόγηση

1. Προκειμένου να εξακριβώνει ότι το σύστημα υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ή καθολικής υπηρεσίας και, κατά περίπτωση, οι ειδικές υποχρεώσεις εφαρμόζονται με ορθό και αποτελεσματικό τρόπο από τον φορέα διαχείρισης ή/ και τον πάροχο μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέ-

ροντος, και προκειμένου να ικανοποιήσει την απαίτηση για προσαρμογή της υπηρεσίας στις ρυθμιστικές και τεχνολογικές εξελίξεις, η αρμόδια αρχή συγκροτεί ένα σύστημα αξιολόγησης της εφαρμογής και της ποιότητας των υπηρεσιών αυτών.

2. Το σύστημα αξιολόγησης που συγκροτεί η αρμόδια αρχή σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο, δυνάμει του παρόντος άρθρου, πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - πραγματοποίηση της διαδικασίας αξιολόγησης σε ετήσια βάση, εκτός εξαιρέσεων·
 - διαφάνεια των κριτηρίων αξιολόγησης·
 - υποχρεωτική διαβίβαση, από τον φορέα διαχείρισης ή/ και τον πάροχο της υπηρεσίας, των δεδομένων που απαιτούνται για την αξιολόγηση·
 - διαβούλευση με τις ρυθμιστικές αρχές στον υπό αξιολόγηση τομέα·
 - συμμετοχή οργανώσεων πολιτών, ομάδων καταναλωτών και χρηστών και κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία αξιολόγησης·
 - δημοσίευση μιας έκθεσης όπου θα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.
3. Οι αρμόδιες αρχές αποστέλλουν στην Επιτροπή αντίγραφο κάθε έκθεσης αξιολόγησης που εγκρίνεται δυνάμει του παρόντος άρθρου, μόλις αυτή δημοσιευτεί. Η Επιτροπή δημοσιεύει κάθε χρόνο μια συνοπτική συγκριτική έκθεση των εθνικών αξιολογήσεων ανά τομέα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ορθή πρακτική, την οποία θα λαμβάνει σοβαρότατα υπόψη κάθε φορά που επιθυμεί να αναλάβει πρωτοβουλία ή να υποβάλει πρόταση δυνάμενη να έχει αντίκτυπο στην διαχείριση, την παροχή ή τη χρηματοδότηση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Άρθρο 22 – Μέθοδοι δημόσιας διαβούλευσης και συμμετοχής

1. Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα διασφαλίζουν, στον αντίστοιχο τομέα αρμοδιότητάς τους, τη συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού οικονομικών, θεσμικών και κοινωνικών εταίρων στις διαδικασίες θέσπισης μέτρων σχετικών με την εφαρμογή του κεφαλαίου αυτού.
2. Όταν επιθυμεί να αναλάβει πρωτοβουλία ή να υποβάλει πρόταση στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, η Επιτροπή, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και σύμφωνα με τις προσφορότερες μεθόδους, ειδικά αυτές που βασίζονται στην ανοικτή μέθοδο συντονισμού, ενθαρρύνει και διοργανώνει τον διάλογο μεταξύ των διαφόρων υφιστάμενων φόρουμ (Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, Επιτροπή των Περιφερειών, συμβουλευτικοί φορείς, ενώσεις κατανα-

λωτών και ενώσεις τοπικά εκλεγμένων αντιπροσώπων, συμβουλευτικοί φορείς των ρυθμιστικών αρχών στους αντίστοιχους τομείς, και γενικά κάθε οργανωμένο συμβουλευτικό φορέα που προωθεί ή ασχολείται με τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας), και φροντίζει για τη συμμετοχή στον διάλογο αυτόν εκπροσώπων των οικείων οικονομικών φορέων. Κατόπιν του διαλόγου, εκπονείται και δημοσιεύεται μια συνοπτική έκθεση, μια ανάλυση αντικτύπου της πρότασης για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και ένας κατάλογος συστάσεων. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να λάβει υπόψη τα έγγραφα αυτά κατά την εκπόνηση της πρωτοβουλίας ή της πρότασής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII¹³

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 23 – Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως [2 έτη αφότου τεθεί σε ισχύ]. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των διατάξεων αυτών και της παρούσας οδηγίας.
2. Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των βασικών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 24 – Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

¹³ Το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνει τις συνήθεις διατάξεις για την έναρξη ισχύος της οδηγίας.

www.socialistgroup.eu
PSE.publicservices@europarl.europa.eu